

Verordening van 21 september 2012 van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Waddenfonds, houdende bepalingen met betrekking tot de verstrekking van subsidies ten laste van het Waddenfonds (Subsidieverordening Waddenfonds 2012)

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Waddenfonds,

gelet op artikel 5 van de gemeenschappelijke regeling Waddenfonds,

besluit de Subsidieverordening Waddenfonds vast te stellen als volgt:

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Paragraaf 1.1

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a *Algemene groepsvrijstellingsverordening*: Verordening (EG) nr. 800/2008 van de Europese Commissie van 6 augustus 2008, waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) met de gemeenschappelijke markt verenigbaar worden verklaard (PbEU L 214/3);
- b *Awb*: Algemene wet bestuursrecht;
- c *dagelijks bestuur*: het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Waddenfonds;
- d *de minimis-regelgeving*: regelgeving omtrent staatssteun uit de Verordeningen van de Europese Gemeenschap 875/2007 (voor de visserijsector), 1535/2007 (voor de landbouwsector) en 1998/2006 (voor de overige sectoren);
- e *grote ondernemingen*: ondernemingen die geen kleine en middelgrote ondernemingen zijn;
- f *kleine en middelgrote ondernemingen*: ondernemingen als bedoeld in bijlage I bij de algemene groepsvrijstellingsverordening;
- g *lokale innovaties*: kleinschalige economische initiatieven, die de leefbaarheid van het

- Waddengebied duurzaam versterken en vernieuwend zijn binnen het Waddengebied;
- h *onderneming*: iedere eenheid, ongeacht haar rechtsvorm en de wijze waarop zij wordt gefinancierd, die een economische activiteit uitoefent;
 - i *Waddengebied*: hetgeen daaronder wordt verstaan in de Planologische Kernbeslissing Derde Nota Waddenzee;
 - j *Waddenzee*: hetgeen daaronder wordt verstaan in de Planologische Kernbeslissing Derde Nota Waddenzee.

Artikel 1.2 Doelen

- 1 Het Waddenfonds heeft als doelstellingen:
 - a het vergroten en versterken van de natuur- en landschapswaarden van het waddengebied;
 - b het verminderen of wegnemen van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdom van de Waddenzee;
 - c een duurzame economische ontwikkeling in het waddengebied, dan wel gericht zijn op een substantiële transitie naar een duurzame energiehuishouding in het waddengebied en direct aangrenzende gebieden;
 - d het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding ten aanzien van het waddengebied.
- 2 Gedurende de looptijd wordt de helft van de beschikbare middelen besteed aan het doel als bedoeld in het eerste lid onderdeel c

Artikel 1.3 Subsidieprogramma's

- 1 Ter realisatie van de in artikel 1.2 genoemde doelen stelt het algemeen bestuur subsidieprogramma's vast.
- 2 Subsidieprogramma's kunnen betrekking hebben op de thema's:
 - a Natuur en Water;
 - b Werelderfgoed, toerisme, recreatie, landschap en cultuurhistorie;
 - c Duurzame ontwikkeling havens en energietransitie en
 - d Landbouw en Visserij.

- 3 Een subsidieprogramma kan in elk geval bepalingen bevatten die betrekking hebben op:
 - a typen van projecten die voor subsidie in aanmerking komen;
 - b nadere eisen die aan de aanvraag worden gesteld;
 - c cofinanciering;
 - d de vorm van de te verstrekken subsidie;
 - e de hoogte van de subsidie;
 - f de kring van subsidieaanvragers;
 - g de aanvraagperiode en
 - h de wijze van verdeling van de subsidiegelden.
- 4 Het subsidieprogramma wordt bekend gemaakt in de van overheidswege uitgegeven bladen van de provincies Fryslân, Groningen en Noord-Holland, de internetsite van het Waddenfonds en de internetsites van de provincies Fryslân, Groningen en Noord-Holland.

Artikel 1.4 Bevoegdheid

- 1 Het dagelijks bestuur is bevoegd tot het nemen van besluiten omtrent subsidies.
- 2 Onverminderd het elders in deze verordening bepaalde kan subsidie worden verstrekt voor activiteiten die passen binnen de subsidieprogramma's.

Artikel 1.5 Garantie- en kredietsubsidie

- 1 Indien subsidie in de vorm van een garantie wordt verstrekt, bevat de beschikking tot subsidieverlening tenminste een beschrijving van de gebeurtenis waaronder de subsidie onder opschortende voorwaarde wordt verstrekt en de termijn waarbinnen dat wordt aangetoond.
- 2 Indien subsidie in de vorm van een krediet wordt verstrekt, bevat de beschikking tot subsidieverlening in elk geval de volgende gegevens:
 - a de methodiek van berekenen van het te hanteren rentepercentage bij terugbetaling van de kredietsubsidie;
 - b de looptijd van de kredietsubsidie;
 - c het moment dat de kredietsubsidie vermeerderd met de rente opeisbaar is;
 - d de zekerheidsstelling voor de terug te betalen kredietsubsidie.

Artikel 1.6 Hoogte van de subsidie

- 1 De subsidie bedraagt maximaal 90 procent van de subsidiabele kosten, indien het een project betreft dat valt onder een of meer doelen, genoemd in artikel 1.2, eerste lid, onderdeel a, b of d.
- 2 De subsidie bedraagt maximaal 40 procent van de subsidiabele kosten, indien het een project betreft dat valt onder het doel, genoemd in artikel 1.2, eerste lid, onderdeel c.

- 3 Indien een project bijdraagt aan meer dan één doel, worden de subsidiabele kosten door de subsidieaanvragers toegerekend aan de doelen waaraan wordt bijgedragen.
- 4 In afwijking van lid 1 en lid 2, bedraagt de subsidie voor projecten onder het budget lokale innovaties als bedoeld in artikel 1.11 maximaal 50 procent van de subsidiabele kosten.

Artikel 1.7 Cumulatie

- 1 Indien ter zake van een project reeds door een ander bestuursorgaan of door de Commissie van de Europese Gemeenschappen subsidie is verstrekt, wordt op grond van deze regeling slechts een zodanig bedrag aan subsidie verstrekt dat het totale bedrag aan subsidies niet meer bedraagt dan het totaal van de subsidiabele kosten.
- 2 Indien ter zake van een project dat economische activiteiten omvat reeds door een ander bestuursorgaan of door de Commissie van de Europese Gemeenschappen subsidie is verstrekt, wordt op grond van deze regeling slechts een zodanig bedrag aan subsidie verstrekt dat het totale bedrag aan subsidies niet meer bedraagt dan het maximale subsidiebedrag dat op grond van de Europese regels voor staatssteun voor dat project kan worden verstrekt.

Artikel 1.8 Subsidiabele kosten

- 1 Uitsluitend noodzakelijke, rechtstreeks aan de uitvoering van het project toe te rekenen en door de subsidieontvanger gemaakte en betaalde kosten, zijn subsidiabel, met dien verstande dat ook sprake kan zijn van afschrijvingskosten of kosten voor eigen arbeid.
- 2 Voor zover loonkosten in aanmerking komen voor subsidie worden de kosten bepaald aan de hand van een uurloon, berekend op basis van het jaarloon bij een volledige dienstbetrekking volgens de loonstaat van de betrokken medewerkers, verhoogd met de wettelijke dan wel de op grond van een individuele of collectieve arbeidsovereenkomst verschuldigde opslagen voor sociale lasten.
- 3 Opbrengsten uit het project gedurende de projectperiode worden naar rato van de verleende subsidie in mindering gebracht op de verstrekte subsidie.
- 4 Er wordt in elk geval geen subsidie verstrekt voor:
 - a kosten, gemaakt voor de datum van indiening van de volledige subsidieaanvraag;
 - b kosten, gemaakt na het verstrijken van de projectperiode;
 - c verrekenbare kosten en belastingen, accijnzen, leges en andere heffingen;

- d boetes, financiële sancties en hiermee samenhangende kosten;
 - e kosten voor juridische ondersteuning.
- 5 In afwijking van lid 4 onder a. komen kosten, gemaakt voor de datum van indiening van de volledige subsidieaanvraag, bij projecten onder het budget lokale innovaties wel voor subsidie in aanmerking.

Artikel 1.9 Subsidieplafond

Het dagelijks bestuur kan één of meerdere subsidieplafonds vaststellen.

Artikel 1.10 Drempelbedrag

- 1 Een project komt niet in aanmerking voor subsidie, indien de subsidiabele kosten op basis van de subsidieaanvraag minder dan € 200.000 bedragen.
- 2 In afwijking van lid 1 komen projecten, vallende onder artikel 1.11, niet in aanmerking voor subsidie, indien de subsidiabele kosten op basis van de subsidieaanvraag minder dan € 10.000 bedragen of meer dan € 200.000 bedragen.

Artikel 1.11 Budget lokale innovaties

- 1 Het dagelijks bestuur reserveert een deel van het jaarlijks beschikbare budget voor subsidieaanvragen waarvan de subsidiabele kosten minder bedragen dan het drempelbedrag, genoemd in artikel 1.10, onder de benaming 'budget lokale innovaties'.
- 2 Een project waarvan de subsidiabele kosten ten minste € 10.000 bedragen, maar minder dan € 200.000 bedragen, komt slechts in aanmerking voor subsidie uit het gereserveerde deel van het budget als bedoeld in het eerste lid.
- 3 Onverminderd het bepaalde in artikel 1.16 moet de aanpak of het resultaat van het project nieuw zijn voor het Waddengebied of een vernieuwende uitbreiding van of aanvulling op een bestaand initiatief.
- 4 Onverminderd het bepaalde in artikel 1.16 moet het project duurzaam impact hebben in het Waddengebied, blijkende uit:
 - a het neerslaan van de resultaten van het project in het Waddengebied,
 - b het borgen van de resultaten van het project na afloop door middel van een beheersplan, exploitatieplan of businessplan,
 - c het betrekken van degenen op wie het project is gericht bij de vormgeving en uitvoering ervan, en
 - d het actief bijdragen aan kennisuitwisseling en uitwisseling van ervaring in het Waddengebied.
- 5 Subsidie wordt niet verstrekt aan Rijksoverheid(sdiensten) of provincies.

Paragraaf 1.2 Aanvraag, verdeelsystematiek en beslissing

Artikel 1.12 Aanvraag

- 1 Een aanvraag wordt ingediend binnen een door het dagelijks bestuur vastgestelde aanvraagperiode.
- 2 Een aanvraag wordt gericht aan het dagelijks bestuur, met gebruikmaking van een daartoe door het dagelijks bestuur vastgesteld aanvraagformulier.
- 3 Omverminderd het bepaalde in enig subsidieprogramma gaat de aanvraag vergezeld van een projectplan, waarin onder andere zo nauwkeurig mogelijk is opgenomen:
 - a de titel en een beschrijving van het project en de verdiensten daarvan voor de doelstelling(-en), genoemd in artikel 1.2, eerste lid, een tijdsplanning en beschrijving van de activiteiten en de wijze van uitvoering;
 - b een gespecificeerde begroting van de totale kosten en het dekkingsplan van de begrote kosten van het project. Indien het een meerjarig project betreft dient de begroting een meerjarenbegroting te zijn met een liquiditeitsplanning per jaar;
 - c een omschrijving van projectrisico's en beheersmaatregelen die de subsidieaanvrager hanteert ter bestrijding daarvan.
- 4 Indien de aanvraag een project betreft dat wordt uitgevoerd door een samenwerkingsverband, dient een der deelnemers in het samenwerkingsverband de aanvraag mede namens de andere deelnemers in. De aanvraag gaat vergezeld van de aan het samenwerkingsverband ten grondslag liggende overeenkomst, met daarin in elk geval een overzicht van de aan het samenwerkingsverband deelnemende natuurlijke en rechtspersonen, de verdeling van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de verschillende deelnemers, alsmede van een sluitende begroting van kosten en dekkingsplan per deelnemer.
- 5 Indien de aanvraag ingevolge hoofdstuk 4 of 5 een project betreft ten behoeve waarvan een grote onderneming subsidie aanvraagt, verstrekt de subsidieaanvrager gegevens en bescheiden bij de aanvraag die het stimulerend effect van de subsidie aantonen.
- 6 Indien de aanvraag een aanvraag ingevolge hoofdstuk 4 betreft, verstrekt de subsidieaanvrager gegevens en bescheiden bij de aanvraag waaruit blijkt dat de investeringen ten behoeve van het project verder gaan dan communautaire normen of die bij ontstentenis van communautaire normen het niveau van milieubescherming doen toenemen.

Artikel 1.13 Verdeelsystematiek

- 1 De beschikbare gelden worden verdeeld in volgorde van ontvangst van de aanvragen, met dien verstande dat wanneer de aanvrager krachtens artikel 4:5 Awb de gelegenheid heeft gehad de aanvraag aan te vullen, de dag waarop de aanvulling compleet is ontvangen als datum van ontvangst van de aanvraag geldt.
- 2 Voor zover door verstrekking van subsidie voor aanvragen die op dezelfde dag zijn ontvangen het subsidieplafond wordt overschreden, besluit het dagelijks bestuur op basis van rangschikking als bedoeld in het derde lid.
- 3 In afwijking van het eerste lid kan het dagelijks bestuur besluiten dat de gelden binnen één of meerdere subsidieprogramma's worden verdeeld in volgorde van rangschikking van de aanvragen, waarbij een aanvraag hoger wordt gerangschikt naarmate het meer voldoet aan de toetsingscriteria.

Artikel 1.14 Beslistermijn

- 1 Tenzij in het subsidieprogramma anders is bepaald, besluit het dagelijks bestuur binnen dertien weken na ontvangst van de aanvraag.
- 2 Indien de beschikking niet tijdig kan worden gegeven, stelt het dagelijks bestuur de betrokkene daarvan in kennis en noemt daarbij een redelijke termijn waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien.

Artikel 1.15 Weigeringsgronden

De subsidie wordt in ieder geval geweigerd indien:

- a de aanvraag kennelijk niet bijdraagt aan de doelstellingen als bedoeld in artikel 1.2, eerste lid;
- b er niet wordt voldaan aan het vereiste drempelbedrag;
- c de aanvraag betrekking heeft op reguliere investeringen of reguliere beheers- of onderhoudswerken;
- d ten aanzien van de subsidieaanvrager een uitstaand bevel tot terugvordering bestaat volgend op een eerdere beschikking van de Commissie van de Europese Gemeenschappen waarin steun onrechtmatig en onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt is verklaard;
- e er ten aanzien van de subsidieontvanger een gegronde reden bestaat dat het project niet kan worden gefinancierd;
- f er een gegronde reden bestaat dat het project in organisatorische, technische of economische zin niet haalbaar is;
- g er een gegronde reden bestaat dat de exploitatie na de projectperiode niet kan worden gerealiseerd zonder blijvende financiering uit het Waddenfonds.

Artikel 1.16 Toetsingscriteria

- 1 Om voor subsidie in aanmerking te komen moeten aanvragen, voor zover die niet met toepassing van artikel 1.15 zijn geweigerd:
 - a voldoen aan het bepaalde in deze verordening;
 - b passen binnen het vastgestelde subsidieprogramma;
 - c zijn voorzien van een sluitend dekkingsplan.
- 2 Een subsidie kan worden geweigerd indien deze aantoonbaar niet past binnen de van overheidswege vastgestelde beleidskaders met betrekking tot de Waddenzee en het Waddengebied.
- 3 Voor zover het dagelijks bestuur beslist op basis van rangschikking als bedoeld in artikel 1.13, derde lid, worden aanvragen, onverminderd het bepaalde in het eerste lid, onder a en d, getoetst aan de mate waarin wordt voldaan aan het bepaalde in het eerste lid, onder b en c.

Paragraaf 1.3 Verplichtingen van de subsidieontvanger**Artikel 1.17 Uitvoering project**

- 1 De subsidieontvanger maakt binnen een in de beschikking tot subsidieverlening genoemde termijn een aanvang met de uitvoering van het project, behoudens schriftelijke ontheffing van het dagelijks bestuur.
- 2 De subsidieontvanger voert het project uit overeenkomstig de beschikking tot subsidieverlening en voltooit het uiterlijk op het in de beschikking tot subsidieverlening opgenomen tijdstip, behoudens schriftelijke ontheffing van het dagelijks bestuur.
- 3 Aan een ontheffing als bedoeld in het eerste en tweede lid kunnen voorschriften worden verbonden.

Artikel 1.18 Administratieve verplichtingen

- 1 De subsidieontvanger voert een zodanige administratie waaruit te allen tijde op eenvoudige en eenduidige wijze valt af te leiden:
 - a de aard, inhoud en voortgang van de verrichte werkzaamheden;
 - b de aan de activiteiten verbonden uitgaven en inkomsten.
- 2 Indien de uitvoering van een project langer duurt dan één jaar, kan het dagelijks bestuur de een verplichting tot periodieke tussentijdse rapportage opleggen, volgens een daarvoor door het dagelijks bestuur vastgesteld formulier.
- 3 Tenzij in de beschikking tot subsidieverlening anders is bepaald, bewaart de subsidieontvanger de in het eerste lid genoemde gegevens tenminste 5 jaar na vaststelling van de subsidie.

Artikel 1.19 Meldingsplicht

- 1 De subsidieontvanger meldt schriftelijk en onverwijld aan het dagelijks bestuur zodra aannemelijk is dat:
 - a de activiteiten waarvoor de subsidie is verstrekt niet, niet tijdig of niet geheel zullen worden verricht, of
 - b niet, niet tijdig of niet geheel aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen zal worden voldaan.
- 2 De subsidieontvanger doet onverwijld mededeling aan het dagelijks bestuur van de indiening bij de rechtbank van een verzoek tot surseance van betaling, tot faillietverklaring, het voornemen tot ontbinding van de rechtspersoon of van andere omstandigheden die voor de subsidieverlening van belang kunnen zijn.

Artikel 1.20 Openbaarmaking

- 1 De subsidieontvanger verleent op verzoek van het dagelijks bestuur medewerking aan openbaarmaking van de gegevens en de resultaten van het project.
- 2 De subsidieontvanger verleent op verzoek van het dagelijks bestuur medewerking aan een door of vanwege het dagelijks bestuur ter zake van de toepassing en de effecten van het desbetreffende subsidieprogramma of de toepassing van deze regeling ingesteld evaluatieonderzoek.

Artikel 1.21 Doelgerichte verplichtingen

Het dagelijks bestuur kan in de beschikking tot subsidieverlening nadere verplichtingen opleggen, voor zover deze gericht zijn op het verwezenlijken van het doel van de subsidie.

Artikel 1.22 Niet doelgerichte verplichting

Het dagelijks bestuur kan bij de subsidieverlening de verplichting opleggen dat de subsidieontvanger, op een door het dagelijks bestuur te bepalen wijze te kennen geeft dat de activiteit wordt uitgevoerd of mede tot stand is gekomen met subsidie van het Waddenfonds.

Paragraaf 1.4 Voorschotten**Artikel 1.23**

- 1 Verlening van een voorschot, al dan niet in de vorm van een termijnbetaling, op een verleende subsidie geschiedt op verzoek van de subsidieaanvrager.
- 2 Het verzoek wordt schriftelijk ingediend met gebruikmaking van een door het dagelijks bestuur vastgesteld formulier. Het verzoek gaat vergezeld van alle bescheiden die blijkens het formulier met het verzoek moeten worden meegezonden.
- 3 Voor projecten waaraan ten hoogste € 25.000 aan subsidie is verleend, zal het bedrag aan voorschotten niet hoger zijn dan 100 procent

van het bij de subsidieverlening vermelde maximale subsidiebedrag.

- 4 Voor projecten waaraan meer dan € 25.000 aan subsidie is verleend, zal het bedrag aan voorschotten niet hoger zijn dan 80 procent van het bij de subsidieverlening vermelde maximale subsidiebedrag.

Paragraaf 1.5 Subsidievaststelling**Artikel 1.24 Verzoek tot vaststelling**

- 1 Indien een besluit tot subsidieverlening is genomen wordt de aanvraag tot subsidievaststelling ingediend binnen dertien weken na het tijdstip waarop de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend zijn voltooid dan wel binnen een in de beschikking tot subsidieverlening opgenomen termijn.
- 2 De aanvraag tot subsidievaststelling wordt ingediend met gebruikmaking van een door het dagelijks bestuur vastgesteld formulier en gaat vergezeld van de in het formulier aangegeven bescheiden.
- 3 Indien de verleende subsidie minder dan € 25.000 bedraagt omvat het verzoek tot vaststelling, in afwijking van het tweede lid, een verantwoording van de subsidieontvanger hoe is voldaan aan de voorwaarden en de mededeling zoals genoemd in artikel 1.23, vierde lid.
- 4 Indien de subsidie € 25.000 of meer bedraagt wordt bij de aanvraag tot vaststelling overgelegd:
 - a een inhoudelijk verslag waaruit genoegzaam blijkt dat de activiteit waarvoor subsidie is verstrekt overeenkomstig het besluit tot subsidieverlening is verricht en aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen is voldaan;
 - b een opgave van het bedrag van de werkelijke subsidiabele kosten;
 - c een opgave van het bedrag van de gerealiseerde opbrengsten, met inbegrip van bijdragen van derden, en,
 - d een opgave van het bedrag van de gerealiseerde eigen bijdrage.
- 5 Indien het subsidiebedrag € 125.000 of meer bedraagt, wordt bij de aanvraag tot subsidievaststelling tevens een verklaring overgelegd van een accountant als bedoeld in artikel 4:78 Awb.

Artikel 1.25 Subsidievaststelling

- 1 Het dagelijks bestuur geeft een beschikking tot subsidievaststelling binnen dertien weken na ontvangst van de aanvraag tot vaststelling van de subsidie.
- 2 In afwijking van het eerste lid geeft het dagelijks bestuur, indien een beschikking tot subsidieverlening tevens de subsidievaststelling inhoudt, de beschikking binnen

dertien weken na ontvangst van de aanvraag van de subsidie.

- 3 Indien de beschikking niet tijdig kan worden gegeven, stelt het dagelijks bestuur de betrokkene daarvan in kennis en noemt daarbij een redelijke termijn waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien.

Artikel 1.26 Afwijkende verantwoordingsprocedure

Het dagelijks bestuur kan, indien een provincie, waterschap of een gemeente voor een subsidie in aanmerking komt, afwijken van het bepaalde in de artikelen 1.24 en 1.25.

Artikel 1.27 Vermogensvorming

- 1 Een subsidieontvanger is een vergoeding als bedoeld in artikel 4:41 Awb verschuldigd, indien de in dat artikel genoemde omstandigheden zich voordoen.
- 2 Het dagelijks bestuur kan besluiten dat geen vergoeding is verschuldigd.
- 3 Het dagelijks bestuur bepaalt de hoogte van de vergoeding mede op basis van de getaxeerde waarde van het vermogen van de subsidieontvanger en de verhouding tussen de totale bedrijfslasten van de subsidieontvanger en de ontvangen subsidies over één of meer boekjaren.

Artikel 1.28 Wettelijke rente bij terugvordering

Indien toepassing wordt gegeven aan artikel 4:57 Awb, worden terug te vorderen bedragen vermeerderd met de wettelijke rente die wordt berekend over de periode die verstrijkt tussen de kennisgeving van de terugvorderingsverplichting aan de subsidieontvanger en de terugbetaling door de subsidieontvanger.

DEEL A: NIET-ECONOMISCHE ACTIVITEITEN

Hoofdstuk 2 Subsidie voor niet-economische activiteiten

Artikel 2.1 Reikwijdte

Dit hoofdstuk is van toepassing op subsidieaanvragen voor niet-economische activiteiten.

Artikel 2.2 Hoogte van de subsidie

- 1 Indien wordt voldaan aan de voorwaarden uit het tweede lid bedraagt de subsidie voor een project dat valt onder:
 - a een of meer van de doelen, genoemd in artikel 1.2, eerste lid, onderdeel a, b, of d: ten hoogste 90 procent van de subsidiabele kosten;
 - b het doel, genoemd in artikel 1.2, eerste lid, onderdeel c: ten hoogste 40 procent van de subsidiabele kosten.

- 2 Bij de subsidieaanvraag toont de subsidieaanvrager aan dat is voldaan aan de volgende eisen:
 - a de subsidie wordt uitsluitend aangevraagd voor en heeft uitsluitend betrekking op niet-economische activiteiten;
 - b de subsidieaanvrager ontplooit geen economische activiteiten op het terrein van de activiteiten waarvoor subsidie wordt aangevraagd;
 - c de subsidieaanvrager zal daadwerkelijk het project zelf uitvoeren en dit niet direct of indirect door een derde laten verrichten, tenzij gunning aan een derde wordt gedaan conform een passende aanbestedingsprocedure; en
 - d de subsidieaanvrager houdt voor het project een gescheiden projectadministratie bij.

Artikel 2.3 Subsidiabele kosten

De volgende kosten komen in aanmerking voor subsidie:

- a loonkosten of kosten voor eigen arbeid, mits deze rechtstreeks betrekking hebben op het project, berekend in overeenstemming met artikel 1.8, tweede lid;
- b kosten van verbruikte materialen en verbruikte hulpmiddelen, gebaseerd op historische aanschafprijzen;
- c kosten in verband met aankoop van tweedehands materialen, mits de prijs redelijk is en het materiaal vergezeld gaat van een verklaring van de verkoper omtrent de herkomst van het materiaal;
- d kosten van duurzame kapitaalgoederen, bijvoorbeeld machines en apparatuur;
- e kosten van grond;
- f kosten van aan derden uitbestede activiteiten mits sprake is van marktconforme prijzen;
- g een opslag voor algemene kosten, tot ten hoogste 20 procent van de onder a bedoelde kosten.

DEEL B: ECONOMISCHE ACTIVITEITEN

Hoofdstuk 3 Algemene bepalingen

Artikel 3.1 Reikwijdte

- 1 Dit deel is van toepassing op subsidieaanvragen voor economische activiteiten.
- 2 Subsidie kan worden verleend aan kleine, middelgrote en grote ondernemingen.
- 3 Op dit deel is de algemene groepsvrijstellingsverordening van toepassing.
- 4 Indien de te verstrekken subsidie de drempelbedragen uit artikel 6 van de algemene groepsvrijstelling overschrijdt, kan subsidie slechts worden verleend na kennisgeving aan dan wel goedkeuring door de Europese Commissie in overeenstemming met de geldende staatssteun-regelgeving.

- 5 Indien de te verstrekken subsidie valt buiten de reikwijdte van de algemene groepsvrijstellingsverordening, kan subsidie slechts worden verleend binnen de de minimis-regelgeving, dan wel na kennisgeving aan, dan wel na goedkeuring door de Europese Commissie in overeenstemming met de geldende staatssteun-regelgeving.

Artikel 3.2 Subsidiabele kosten

Voor zover niet anders is bepaald in hoofdstukken 4 of 5, gelden de bepalingen van artikel 2.3.

Hoofdstuk 4 Milieubescherming

Paragraaf 4.1 Algemene bepalingen

Artikel 4.1 Begripsbepalingen

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a *milieubescherming*: elke maatregel die is gericht op de preventie of het herstel van aantastingen van de natuurlijke omgeving of de natuurlijke hulpbronnen door de eigen activiteiten van de subsidieaanvrager, op het beperken van het risico op dergelijke aantastingen, dan wel op de aanmoediging van een rationeler gebruik van die hulpbronnen, met inbegrip van energiebesparende maatregelen en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen;
- b *energiebesparende maatregelen*: alle maatregelen die ondernemingen in staat stellen het energieverbruik in met name hun productiecyclus te verminderen;
- c *communautaire norm*:
- 1° een verplichte communautaire norm waarbij de op milieugebied te bereiken normen per onderneming zijn vastgesteld, of
 - 2° de verplichting op grond van richtlijn nr. 2008/1/EG van het Europees Parlement en de Raad inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging de beste beschikbare technieken te gebruiken, zoals uiteengezet in de meest recente relevante informatie die de Commissie van de Europese Gemeenschappen overeenkomstig artikel 17, tweede lid, van die richtlijn heeft bekendgemaakt;
- d *hernieuwbare energiebronnen*: de volgende hernieuwbare, niet-fossiele energiebronnen: windenergie, zonne-energie, geothermische energie, golfenergie, getijdenenergie, waterkrachtinstallaties, biomassa, stortgas, rioolwaterzuiveringsgas en biogas;
- e *biobrandstof*: vloeibare of gasvormige brandstof voor vervoer die uit biomassa is gewonnen;
- f *duurzame biobrandstoffen*: biobrandstoffen als bedoeld in artikel 2, onderdeel i, van de Europese richtlijn ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (RED, 2009/28/EG);

- g *energie uit hernieuwbare energiebronnen*: energie opgewekt met installaties waarbij uitsluitend van hernieuwbare energiebronnen wordt gebruikgemaakt, alsmede het aandeel in calorische waarde van de met hernieuwbare energiebronnen in hybride installaties opgewekte energie die ook met conventionele energiebronnen werken, waaronder begrepen voor accumulatiesystemen gebruikte hernieuwbare elektriciteit en waaronder niet begrepen elektriciteit die van dergelijke systemen afkomstig is;
- h *warmtekrachtkoppeling*: gelijktijdige opwekking in één proces van thermische energie en elektrische en mechanische energie;
- i *hoogrenderende warmtekrachtkoppeling*: warmtekrachtkoppeling die voldoet aan de criteria van bijlage III bij de richtlijn inzake de bevorderingen van warmtekrachtkoppeling en aan de geharmoniseerde rendementsreferentiewaarden zoals die in de beschikking tot vaststelling van geharmoniseerde rendementsreferentiewaarden zijn vastgesteld;
- j *materiële activa*: investeringen in gronden, wanneer deze absoluut noodzakelijk zijn om aan de milieudoelstellingen te voldoen, gebouwen, installaties en uitrustingen, met als doel vervuiling en hinder te beperken of te beëindigen, en investeringen om de productiemethoden aan te passen met het oog op de bescherming van het milieu;
- k *richtlijn inzake de bevordering van warmtekrachtkoppeling*: richtlijn nr. 2004/8/EG van het Europees Parlement en de Raad inzake de bevorderingen van warmtekrachtkoppeling op basis van de vraag naar nuttige warmte binnen de interne energiemarkt en tot wijziging van richtlijn 92/42/EEG;
- l *beschikking tot vaststelling van geharmoniseerde rendementsreferentiewaarden*: beschikking nr. 2007/74/EG tot vaststelling van geharmoniseerde rendementsreferentiewaarden voor de gescheiden productie van elektriciteit en warmte in toepassing van richtlijn 2004/8/EG van het Europees Parlement en de Raad.

Paragraaf 4.2 Subsidie voor ondernemingen die verder gaan dan communautaire normen of die, bij ontstentenis van communautaire normen, het niveau van milieubescherming doen toenemen

Artikel 4.2 Subsidiabele activiteit en hoogte van de subsidie

- 1 Het dagelijks bestuur kan subsidie verlenen aan ondernemingen die verder gaan dan communautaire normen of die, bij ontstentenis van communautaire normen, het niveau van milieubescherming doen toenemen.
- 2 De subsidie bedraagt 35 procent van de subsidiabele kosten.

Artikel 4.3 Subsidiabele kosten

- 1 De extra investeringskosten die noodzakelijk zijn om een niveau van milieubescherming te bereiken dat het door de communautaire normen vereiste niveau overtreft, zijn subsidiabel.
- 2 De extra investeringskosten, bedoeld in het eerste lid, worden berekend overeenkomstig artikel 18, zesde tot en met achtste lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening en zonder de exploitatiebaten en exploitatiekosten in aanmerking te nemen.

Artikel 4.4 Voorwaarden

- 1 Een subsidieaanvrager komt in aanmerking voor subsidie indien:
 - a dankzij de investering de subsidieaanvrager het uit zijn activiteiten voortvloeiende niveau van milieubescherming kan doen toenemen, door verder te gaan dan de geldende communautaire normen, ongeacht of er nationale normen bestaan die strenger zijn dan de communautaire norm, of
 - b dankzij de investering de subsidieaanvrager het uit zijn activiteiten voortvloeiende niveau van milieubescherming kan doen toenemen bij ontstentenis van communautaire normen.
- 2 Er wordt geen subsidie verleend, indien de verbeteringen de ondernemingen laten voldoen aan reeds vastgestelde maar nog niet van toepassing zijnde communautaire normen.
- 3 Er wordt geen subsidie verleend voor het beheer van afval.

Paragraaf 4.3 Subsidie voor de aanschaf van nieuwe schepen dan wel voor de vernieuwingen van bestaande schepen die verder gaan dan de communautaire normen of die bij ontstentenis van communautaire normen het niveau van milieubescherming doen toenemen

Artikel 4.5 Subsidiabele activiteit en hoogte van de subsidie

- 1 Het dagelijks bestuur kan subsidie verlenen aan ondernemingen voor de aanschaf van nieuwe schepen dan wel voor de vernieuwing van bestaande schepen die verder gaat dan de communautaire normen of die bij ontstentenis van communautaire normen het niveau van milieubescherming doen toenemen.
- 2 De subsidie bedraagt 35 procent van de subsidiabele kosten.

Artikel 4.6 Subsidiabele kosten

- 1 De extra investeringskosten, die noodzakelijk zijn om een hoger niveau van milieubescherming te bereiken dan door de communautaire normen wordt vereist, zijn subsidiabel.

- 2 De extra investeringskosten, bedoeld in het eerste lid, worden berekend overeenkomstig artikel 18, zesde tot en met achtste lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening en zonder de exploitatiebaten en exploitatiekosten in aanmerking te nemen.

Artikel 4.7 Voorwaarden

Een subsidieaanvrager komt in aanmerking voor subsidie indien:

- a dankzij de investering de subsidieaanvrager het uit zijn activiteiten voortvloeiende niveau van milieubescherming kan doen toenemen, door verder te gaan dan de geldende communautaire normen, ongeacht of er nationale normen bestaan die strenger zijn dan de communautaire norm;
- b dankzij de investering de subsidieaanvrager het uit zijn activiteiten voortvloeiende niveau van milieubescherming kan doen toenemen bij ontstentenis van communautaire normen;
- c de aanschaf van de nieuwe schepen geschiedt voor de inwerkingtreding van de nieuwe communautaire normen, tenzij deze nieuwe normen, zodra deze verplicht worden, met terugwerkende kracht op reeds aangeschafte schepen van toepassing zullen zijn, of
- d bestaande schepen worden aangepast aan milieunormen die nog niet van kracht waren op het tijdstip dat die bedrijfsmiddelen in bedrijf werden genomen of indien voor de schepen geen milieunormen van toepassing zijn.

Paragraaf 4.4 Subsidie voor milieustudies**Artikel 4.8 Subsidiabele activiteit en hoogte van de subsidie**

- 1 Het dagelijks bestuur kan subsidie verlenen voor:
 - a studies die rechtstreeks verband houden met investeringen van ondernemingen die verder gaan dan communautaire normen of die bij ontstentenis van communautaire normen het niveau van milieubescherming doen toenemen;
 - b studies die rechtstreeks verband houden met investeringen van ondernemingen ter stimulering van energie uit hernieuwbare energiebronnen.
- 2 De subsidie bedraagt 40 procent van de subsidiabele kosten.

Artikel 4.9 Subsidiabele kosten

De kosten van de studie zijn subsidiabel.

Paragraaf 4.5 Subsidie voor het gebruik van hernieuwbare energiebronnen

Artikel 4.10 Subsidiabele activiteit en hoogte van de subsidie

- 1 Het dagelijks bestuur kan subsidie verlenen aan ondernemingen voor het gebruik van hernieuwbare energiebronnen.
- 2 De subsidie bedraagt 40 procent van de subsidiabele kosten.

Artikel 4.11 Subsidiabele kosten

- 1 De extra investeringskosten die ten laste van de subsidieaanvrager komen ten opzichte van een traditionele energiecentrale of een traditioneel verwarmingssysteem met dezelfde capaciteit inzake daadwerkelijke energieopwekking zijn subsidiabel.
- 2 De kosten worden berekend overeenkomstig artikel 18, zesde tot en met achtste lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening en zonder de exploitatiebaten en exploitatiekosten in aanmerking te nemen.

Artikel 4.12 Voorwaarden

Ingeval van productie van biobrandstoffen wordt slechts subsidie verleend voor de productie van duurzame biobrandstoffen.

Paragraaf 4.6 Subsidie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling

Artikel 4.13 Subsidiabele activiteit en hoogte van de subsidie

- 1 Het dagelijks bestuur kan subsidie verlenen aan ondernemingen voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling.
- 2 De subsidie bedraagt 40 procent van de subsidiabele kosten.

Artikel 4.14 Subsidiabele kosten

- 1 De extra investeringskosten die noodzakelijk zijn om een hoogrenderende warmtekrachtkoppelinginstallatie tot stand te brengen, in vergelijking met de referentie-investering, zijn subsidiabel.
- 2 De extra investeringskosten worden berekend overeenkomstig artikel 18, zesde tot en met achtste lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening en zonder de exploitatiebaten en exploitatiekosten in aanmerking te nemen.

Artikel 4.15 Voorwaarden

Een subsidieaanvrager komt voor subsidie in aanmerking, indien:

- a de nieuwe warmtekrachtkoppelingseenheid in totaal besparingen behaalt van primaire energie ten opzichte van de gescheiden productie als gedefinieerd in de richtlijn inzake de bevorderingen van warmtekrachtkoppeling en de beschikking tot vaststelling

van geharmoniseerde rendementsreferentiewaarden, of

- b de verbetering van een bestaande warmtekrachtkoppelingseenheid of verbouwing van een bestaande stroomproductie-eenheid tot een warmtekrachtkoppelingseenheid resulteert in besparingen van primaire energie ten opzichte van de oorspronkelijke situatie.

Hoofdstuk 5 Onderzoek, ontwikkeling en innovatie

Paragraaf 5.1 Algemene bepalingen

Artikel 5.1 Begripsbepalingen

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a onderzoeksorganisatie: een entiteit, zoals een universiteit, ongeacht haar rechtsvorm, publiek- of privaatrechtelijke organisatie, of financieringswijze die zich in hoofdzaak bezighoudt met het verrichten van fundamenteel onderzoek, industrieel onderzoek of experimentele ontwikkeling en het verspreiden van de resultaten daarvan door middel van onderwijs, publicaties of technologieoverdracht, met dien verstande dat:
 - 1° alle winst opnieuw wordt geïnvesteerd in die activiteiten, in de verspreiding van de resultaten daarvan, of in onderwijs, en
 - 2° de ondernemingen die invloed op een onderzoeksorganisatie kunnen uitoefenen door middel van bijvoorbeeld aandeelhouders of leden van de organisatie, geen preferente toegang genieten tot de onderzoekscapaciteit van een dergelijke organisatie of tot de resultaten van haar onderzoek;
- b industrieel onderzoek: planmatig of kritisch onderzoek dat is gericht op het opdoen van nieuwe kennis en vaardigheden met het oog op de ontwikkeling van nieuwe producten, productiemethoden of diensten, of om bestaande producten, productiemethoden of diensten aanmerkelijk te verbeteren, met dien verstande dat het onderzoek de vervaardiging van onderdelen van complexe systemen omvat die noodzakelijk is voor industrieel onderzoek, met name voor algemene validering van technologieën, met uitzondering van prototypes;
- c experimentele ontwikkeling: ontwikkeling van producten, productiemethoden of diensten, met dien verstande dat:
 - 1° daaronder kan worden verstaan het verwerven, combineren, vormgeven en gebruiken van bestaande wetenschappelijke, technische, zakelijke en andere relevante kennis en vaardigheden voor plannen, schema's of ontwerpen van nieuwe, gewijzigde of verbeterde producten, productiemethoden of diensten die de conceptuele formulering en het ont-

- werp van alternatieve producten, productiemethoden of diensten die het maken van ontwerpen, tekeningen, plannen en andere documentatie kunnen omvatten, voor zover zij niet voor commercieel gebruik zijn bestemd;
- 2° daaronder kan worden verstaan de ontwikkeling van commercieel bruikbare prototypes en proefprojecten, indien het prototype het commerciële eindproduct is en de productie ervan te duur is om alleen voor demonstratie en validatiedoeleinden te worden gebruikt;
- 3° daaronder niet kan worden verstaan routinematige of periodieke wijziging van bestaande producten, productielijnen, fabricageprocessen, diensten en andere courante werkzaamheden, zelfs indien deze wijzigingen verbeteringen kunnen inhouden;
- d hooggekwalificeerd personeel: universitair geschoolde onderzoekers, ingenieurs, ontwerpers en marketingmanagers met een tertiaire opleiding en ten minste vijf jaar relevante beroepservaring, waarbij doctoraatsopleidingen kunnen meetellen als relevante beroepservaring;
- e detachering: de tijdelijke indienstneming van personeel door een subsidieaanvrager gedurende een bepaalde periode, waarna het personeel het recht heeft naar zijn vorige werkgever terug te keren.

Paragraaf 5.2 Subsidie voor onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten

Artikel 5.2 Subsidiabele activiteit en hoogte van de subsidie

- 1 Het dagelijks bestuur kan subsidie verlenen aan ondernemingen voor industrieel onderzoek en experimentele ontwikkeling.
- 2 De subsidie voor industrieel onderzoek bedraagt 40 procent van de subsidiabele kosten.
- 3 De subsidie voor experimentele ontwikkeling bedraagt 25 procent van de subsidiabele kosten.
- 4 De subsidie voor experimentele ontwikkeling kan met 15 procent van de subsidiabele kosten worden verhoogd, indien:
 - a het project daadwerkelijke samenwerking tussen ten minste twee onderling onafhankelijke ondernemingen behelst en aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - 1° geen van de ondernemingen neemt meer dan 70 procent van de in aanmerking komende kosten van het samenwerkingsproject voor haar rekening,

- 2° het project behelst samenwerking met ten minste één kleine of middelgrote onderneming, of
 - 3° het project behelst grensoverschrijdende samenwerking in ten minste twee verschillende lidstaten,
- b het project daadwerkelijke samenwerking behelst tussen een onderneming en een onderzoeksorganisatie en aan de volgende voorwaarden voldoet:
- 1° de onderzoeksorganisatie draagt ten minste 10 procent van de subsidiabele projectkosten, en
 - 2° de onderzoeksorganisatie heeft het recht de resultaten van de onderzoeksprojecten te publiceren voor zover deze afkomstig zijn van het door die organisatie uitgevoerde onderzoek.
- 5 Voor de toepassing van het vierde lid wordt onder daadwerkelijke samenwerking niet verstaan uitbesteding.

Artikel 5.3 Subsidiabele kosten

- 1 De volgende kosten zijn subsidiabel:
 - a personeelskosten:
 - 1° van onderzoekers;
 - 2° van technici, en
 - 3° van ander ondersteunend personeel, voor zover zij zich met het onderzoeksproject bezighouden;
 - b kosten van apparatuur en uitrusting, voor zover en zolang zij worden gebruikt voor het onderzoeksproject. Indien deze apparatuur en uitrusting niet tijdens hun volledige levensduur voor het onderzoeksproject worden gebruikt, worden alleen de afschrijvingskosten overeenstemmend met de looptijd van het project, berekend volgens een goede boekhoudpraktijk, als in aanmerking komende kosten beschouwd;
 - c kosten van gebouwen en grond voor zover en voor zolang zij voor het onderzoeksproject worden gebruikt. Wat gebouwen betreft, worden alleen de afschrijvingskosten overeenstemmend met de looptijd van het project, berekend volgens een goede boekhoudpraktijk, als in aanmerking komende kosten beschouwd. Wat grond betreft komen de kosten voor de commerciële overdracht of daadwerkelijk gemaakte investeringskosten in aanmerking;
 - d kosten van contractonderzoek, technische kennis en octrooien die tegen marktprijzen worden verworven bij, of waarvoor een licentie wordt verleend door externe bronnen, mits de transactie overeenkomstig het arm's length-beginsel heeft plaatsgevonden en er geen sprake is van collusie. Voorts ook kosten voor advisering en gelijkwaardige diensten die uit-

- sluitend voor de onderzoeksactiviteiten worden gebruikt;
- e extra algemene vaste kosten die rechtstreeks uit het onderzoeksproject voortvloeien;
 - f andere kosten, waaronder die voor materiaal, leveranties en dergelijke producten, die rechtstreeks uit de onderzoeksactiviteit voortvloeien.
- 2 De subsidiabele kosten worden bij een specifieke categorie onderzoek en ontwikkeling ingedeeld.
 - 3 De kosten van de experimentele ontwikkeling en het testen van producten, productieprocessen en diensten zijn subsidiabel, voor zover deze niet voor industriële toepassing of commerciële exploitatie kunnen worden gebruikt of geschikt gemaakt.
 - 4 Bij commercieel gebruik van demonstratie- of proefprojecten bij experimentele ontwikkeling als bedoeld in artikel 4.2, sub c, onder 2°, worden eventuele inkomsten die hieruit voortvloeien op de in aanmerking komende kosten in mindering gebracht.

Artikel 5.4 Voorwaarden

Bij het verlenen van subsidie voor een onderzoeks- en ontwikkelingsproject waarbij onderzoeksorganisaties en ondernemingen samenwerken, overschrijdt het gecumuleerde subsidiebedrag van rechtstreekse overheidssubsidie ten behoeve van een specifiek project en van bijdragen van onderzoeksorganisaties voor dat project, voor zover deze subsidie inhouden, niet de voor elke begunstigde onderneming van toepassing zijnde subsidiedrempels als bedoeld in artikel 6 van de algemene groepsvrijstellingsverordening.

Paragraaf 5.3 Subsidie voor technische haalbaarheidsstudies

Artikel 5.5 Subsidiabele activiteit en hoogte van de subsidie

- 1 Het dagelijks bestuur kan subsidie verlenen aan ondernemingen voor technische haalbaarheidsstudies ter voorbereiding van industrieel onderzoek of experimentele ontwikkelingsactiviteiten.
- 2 De subsidie bedraagt 40 procent van de subsidiabele kosten.

Artikel 5.6 Subsidiabele kosten

De kosten van de studie zijn subsidiabel.

Paragraaf 5.4 Subsidie voor kleine en middelgrote ondernemingen ten behoeve van de kosten voor industriële eigendomsrechten

Artikel 5.7 Subsidiabele activiteit en hoogte van de subsidie

- 1 Het dagelijks bestuur kan subsidie verlenen aan kleine en middelgrote ondernemingen

- ten behoeve van de kosten verbonden aan de verkrijging en validering van octrooien en andere industriële eigendomsrechten.
- 2 De subsidie voor de verkrijging en validering van octrooien en andere industriële eigendomsrechten voor industrieel onderzoek bedraagt 40 procent van de subsidiabele kosten.
 - 3 De subsidie voor de verkrijging en validering van octrooien en andere industriële eigendomsrechten voor experimentele ontwikkeling bedraagt 25 procent van de subsidiabele kosten.

Artikel 5.8 Subsidiabele kosten

De volgende kosten zijn subsidiabel:

- a alle kosten die worden gemaakt voor de verlening van het recht in het eerste rechtsgebied, daaronder begrepen de kosten met betrekking tot de voorbereiding, indiening en verdere afhandeling van de aanvraag, alsmede de kosten van een hernieuwde aanvraag voordat het recht is verleend;
- b vertaalkosten en andere kosten die worden gemaakt met het oog op de verkrijging of validering van het recht in andere rechtsgebieden;
- c kosten ter verzekering van de geldigheid van het recht tijdens de officiële afhandeling van de aanvraag en mogelijke oppositieprocedures, zelfs indien dergelijke kosten worden gemaakt na verlening van het recht.

Paragraaf 5.5 Subsidie voor onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten in de landbouw- en visserijsector

Artikel 5.9 Subsidiabele activiteit en hoogte van de subsidie

- 1 Het dagelijks bestuur kan subsidie verlenen aan ondernemingen voor onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten met betrekking tot in bijlage I bij het EG-Verdrag opgenomen producten.
- 2 De subsidie bedraagt 40 procent van de subsidiabele kosten.

Artikel 5.10 Subsidiabele kosten

Ten aanzien van de subsidiabele kosten is artikel 4.4, eerste lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.11 Voorwaarden

- 1 De subsidie van het project is van belang voor alle marktdeelnemers in de betrokken sector of subsector.
- 2 Voordat met het onderzoek wordt aangevangen, wordt op het internet bekendgemaakt:
 - a dat onderzoek zal worden uitgevoerd;
 - b het doel van het onderzoek;
 - c wanneer de resultaten ongeveer worden verwacht;
 - d waar de resultaten op het internet zullen worden bekendgemaakt;

- e dat de resultaten kosteloos beschikbaar zullen zijn.
- 3 De onderzoeksresultaten zijn gedurende een periode van ten minste vijf jaar op internet beschikbaar met dien verstande dat deze resultaten niet later op het internet worden bekendgemaakt dan het tijdstip waarop de gegevens aan de leden van een specifieke organisatie worden verstrekt.
- 4 De subsidie wordt rechtstreeks aan de onderzoeksorganisatie verleend.
- 5 De subsidie wordt niet verleend indien deze:
 - a verband houdt met subsidie voor onderzoek die rechtstreeks wordt verleend aan een onderneming die landbouwproducten produceert, verwerkt of afzet, of
 - b verband houdt met prijsondersteuning voor producenten van landbouwproducten.
- 6 Indien de subsidie niet aan de voorwaarden uit het eerste tot en met vijfde lid voldoet, kan de subsidie alsnog worden verleend, voor zover aan de voorwaarden voor het verlenen van subsidie voor onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten en voor technische haalbaarheidsstudies, overeenkomstig de paragrafen 4.3 en 4.4 is voldaan.

Paragraaf 5.6 Subsidie voor jonge innoverende ondernemingen

Artikel 5.12 Subsidiabele activiteit en hoogte van de subsidie

- 1 Het dagelijks bestuur kan subsidie verlenen aan jonge innoverende ondernemingen.
- 2 De subsidie bedraagt 40 procent van de subsidiabele kosten en niet meer dan € 1.000.000.

Artikel 5.13 Subsidiabele kosten

De kosten zoals omschreven in artikel 5.3, eerste lid komen voor subsidie in aanmerking.

Artikel 5.14 Voorwaarden

- 1 De subsidieaanvrager is een kleine onderneming die minder dan zes jaar bestaat op het tijdstip van de subsidieverlening.
- 2 De kosten voor onderzoek en ontwikkeling van de subsidieaanvrager bedragen ten minste 15 procent van de totale exploitatiekosten:
 - a in ten minste één van de drie jaren voorafgaande aan de subsidieverlening, of
 - b in geval van een startende onderneming zonder enige financiële voorgeschiedenis bij de audit van haar lopende belastingjaar, gecertificeerd door een onafhankelijke accountant.
- 3 De subsidieaanvrager kan de subsidie slechts eenmaal ontvangen in de periode dat deze voldoet aan de voorwaarden, bedoeld in het eerste en tweede lid.

Paragraaf 5.7 Subsidie voor innovatieadviesdiensten en voor diensten inzake innovatieondersteuning

Artikel 5.15 Subsidiabele activiteit en hoogte van de subsidie

- 1 Het dagelijks bestuur kan subsidie verlenen aan kleine en middelgrote ondernemingen voor innovatieadviesdiensten en voor diensten inzake innovatieondersteuning.
- 2 De subsidie bedraagt 40 procent van de subsidiabele kosten en niet meer dan € 200.000 per subsidieaanvrager over een periode van drie jaar.

Artikel 5.16 Subsidiabele kosten

- 1 Voor innovatieadviesdiensten zijn de volgende kosten subsidiabel:
 - a managementadvies;
 - b technologische bijstand;
 - c diensten inzake technologieoverdracht;
 - d opleiding;
 - e advisering inzake de verwerving;
 - f bescherming en het verhandelen van intellectuele eigendomsrechten en inzake licentieringsovereenkomsten;
 - g advisering betreffende het gebruik van normen.
- 2 Voor diensten inzake innovatieondersteuning zijn de volgende kosten subsidiabel:
 - a kantooruimte;
 - b databanken;
 - c technische bibliotheken;
 - d marktonderzoek;
 - e laboratoriumgebruik;
 - f diensten in verband met kwaliteitslabels, testen en certificeren.

Artikel 5.17 Voorwaarden

De diensten worden tegen de marktprijs ingekocht, of indien de subsidieaanvrager een entiteit zonder winsttoegmerk is, tegen een prijs die de volledige kosten plus een redelijke marge weergeeft.

Paragraaf 5.8 Subsidie voor het uitlenen van hooggekwalificeerd personeel

Artikel 5.18 Subsidiabele activiteit en hoogte van de subsidie

- 1 Het dagelijks bestuur kan subsidie verlenen voor het uitlenen van hooggekwalificeerd personeel dat vanuit een onderzoeksorganisatie of een grote onderneming bij een kleine of middelgrote onderneming wordt gedetacheerd.
- 2 De subsidie bedraagt 40 procent van de subsidiabele kosten per onderneming en per uitgeleende werknemer gedurende ten hoogste drie jaar.

Artikel 5.19 Subsidiabele kosten

De personeelskosten voor het uitlenen en in dienst hebben van hooggekwalificeerd personeel, met inbegrip van de kosten voor het inzetten van een wervings- en selectiebureau, alsmede een mobiliteitspremie voor de gedetacheerde werknemers, zijn subsidiabel.

Artikel 5.20 Voorwaarden

- 1 De gedetacheerde werknemers vervangen geen andere werknemers, maar werken in een nieuw gecreëerde functie binnen de begunstigde onderneming en zijn ten minste twee jaar in dienst bij de onderzoeksorganisatie of de grote onderneming die de werknemers detacheert.
- 2 De gedetacheerde werknemers zijn binnen de begunstigde kleine of middelgrote onderneming werkzaam op het gebied van onderzoek en ontwikkeling en innovatie.

Hoofdstuk 6 Slotbepalingen**Artikel 6.1 Afwijkingsbevoegdheid**

- 1 Het dagelijks bestuur kan afwijken van de bepalingen gesteld bij of krachtens deze verordening indien er tevens sprake is van subsidieverlening door andere bestuursorganen en:
 - a de betreffende bepalingen in strijd zijn met of komen met de door de medesubsidiënten gestelde voorwaarden, bepalingen, dan wel beperkingen, of
 - b redelijkerwijs voorrang moet worden gegeven aan de door één van de medesubsidiënten gestelde voorwaarden, bepalingen, dan wel beperkingen.
- 2 Het dagelijks bestuur kan afwijken van de bepalingen gesteld bij of krachtens deze verordening, indien de subsidie valt onder de omschrijving van steunmaatregel als bedoeld in artikel 107 VWEU, en voor het verstrekken van subsidie goedkeuring is vereist van de Europese Commissie, danwel een kennisgeving moet worden gedaan aan de Europese Commissie. Het dagelijks bestuur mag slechts afwijken voor zover dit noodzakelijk is in verband met het verkrijgen van goedkeuring van de Europese Commissie, dan wel het doen van een kennisgeving aan de Europese Commissie conform de voorwaarden van de toepasselijke vrijstellingsverordening van de Europese Commissie.

Artikel 6.2 Hardheidsclausule

Het dagelijks bestuur kan de bepalingen gesteld bij of krachtens deze verordening buiten toepassing laten of daarvan afwijken, voorzover toepassing gelet op het belang van een doelgerichte of evenwichtige subsidieverstrekking, leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 6.3 Toezichthouders

Het dagelijks bestuur kan toezichthouders aanwijzen die zijn belast met het toezicht op de besteding van de verstrekte subsidies en de naleving van aan subsidie ontvangers opgelegde verplichtingen.

Artikel 6.4 Inwerkingtreding en citeertitel

- 1 Deze verordening wordt bekendgemaakt in de van overheidswege uitgegeven bladen van de provincies Fryslân, Groningen en Noord-Holland.
- 2 Deze verordening treedt in werking op de eerste dag na de bekendmaking in het Provinciaal Blad van de provincie Fryslân.
- 3 De verordening wordt aangehaald als Subsidieverordening Waddenfonds 2012.

21 september 2012.

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Waddenfonds

mw. C. Schokker-Strampel, voorzitter.

drs. J.C. Bekius, secretaris a.i.

Toelichting

Algemeen deel

Inleiding

Op 9 juli 2007 is de Wet op het Waddenfonds in werking getreden. Het fonds strekt ter financiering van additionele investeringen in het waddengebied. Het kabinet Rutte heeft in 2010 aangegeven het Waddenfonds te willen decentraliseren naar de Waddenprovincies. De Tweede Kamer heeft hier op 27 april 2011 mee ingestemd. Op 14 september 2011 hebben het Rijk en de Waddenprovincies het Bestuursakkoord decentralisatie Waddenfonds ondertekend, op grond waarvan het fonds per 1 januari 2012 is gedecentraliseerd. De drie provincies hebben daarmee de autonome bevoegdheid om in gezamenlijkheid de middelen van het Waddenfonds te verdelen en daarmee een belangrijk instrument in handen om invulling te geven aan het beleid voor de Waddenzee en het waddengebied.

In voormeld bestuursakkoord is uitdrukkelijk bepaald dat de Waddenprovincies in gezamenlijkheid beschikken over de gelden van het Waddenfonds en daartoe voorzien in een professionele uitvoeringsorganisatie. Dat is van belang vanwege de herkenbaarheid van het Waddenfonds en onafhankelijke aansturing en besluitvorming ten opzichte van de provinciale organisatie en middelen. Het fonds is aldus niet opgesplitst over de Waddenprovincies, maar in de decentralisatie ligt juist een opdracht aan deze provincies besloten om middels het fonds gezamenlijk de belangen van de Waddenzee en het waddengebied te behartigen. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen hebben de drie provincies een gemeenschappelijke regeling Waddenfonds getroffen, waarbij aan het algemeen bestuur verordende bevoegdheid is overgedragen. Op basis van deze bevoegdheid heeft het algemeen bestuur deze subsidieverordening vastgesteld.

Strekking van de verordening

De subsidieverordening is geënt op de Wet op het Waddenfonds en de Subsidieregeling Wet op het Waddenfonds. Er is bewust voor gekozen om nauw bij deze regelingen aan te sluiten, zij het dat er enkele belangrijke verschillen bestaan. De introductie van subsidieprogramma's, als belangrijk sturingsinstrument voor te subsidiëren activiteiten, de verdeelsystematiek van beschikbare middelen en een sterk vereenvoudigde besluitvormingsstructuur zijn daarvan de meest in het oog springende voorbeelden. Zo wordt er niet langer gebruik gemaakt van een externe adviescommissie, vindt verdeling van middelen in beginsel plaats op volgorde van ontvangst en is de beslistermijn teruggebracht van acht maanden naar in beginsel dertien weken. (met

de mogelijkheid om de beslistermijn te verlengen).

Onverkort geldt dat de verordening voorziet in het verstrekken van subsidie voor projecten die gericht zijn op of bijdragen aan één of meerdere van de volgende doelstellingen:

- a het vergroten en versterken van de natuur- en landschapswaarden van het waddengebied;
- b het verminderen of wegnemen van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdom van de Waddenzee;
- c een duurzame economische ontwikkeling in het waddengebied dan wel gericht zijn op een substantiële transitie naar een duurzame energiehuishouding in het waddengebied en de direct aangrenzende gebieden (Groningen, Fryslân en de Kop van Noord-Holland);
- d het ontwikkelen van een duurzame kennis- en huishouding ten aanzien van het waddengebied, waarbij de subsidies ten behoeve van de activiteiten als bedoeld onder c. gedurende de looptijd van het Waddenfonds de helft van de beschikbare middelen bedragen.

De activiteiten dienen een additioneel karakter te hebben. Het zijn dus geen als regulier te waarden beheers- of onderhoudswerken. Duidelijk zal daarbij zijn dat projecten alleen voor subsidie in aanmerking komen indien de (positieve) effecten van die activiteiten aantoonbaar hun weerslag zullen vinden in het waddengebied zelf.

Procedure in het kort

Het algemeen bestuur kan subsidieprogramma's vaststellen. Een dergelijk programma omschrijft de soorten projecten die voor subsidie in aanmerking komen. Daarbij staat de samenhang tussen deze projecten voorop, wordt bundeling van activiteiten bevorderd en wordt versnippering van beschikbare middelen tegengegaan. Een aanvraag wordt ingediend bij het dagelijks bestuur van het Waddenfonds. Vervolgens wordt beoordeeld of de aanvraag compleet is. De volgende stap is de toetsing van aanvragen, waarbij de beschikbare middelen worden verdeeld in volgorde van ontvangst. Anders dan in de Subsidieregeling Wet op het Waddenfonds wordt er niet langer gebruik gemaakt van een externe adviescommissie, waardoor de beslistermijn aanmerkelijk is teruggebracht. Uitgangspunt is dat er wordt beslist binnen dertien weken na ontvangst van de aanvraag.

Staatssteun

Op grond van artikel 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en diverse Verordeningen, Communautaire kaderregelingen en richtsnoeren van de Commissie van de Europese Gemeenschappen gelden er beperkingen op de subsidies die ondernemingen mogen ontvangen. Bij het verlenen van subsidies in het kader van het Waddenfonds moet rekening gehouden worden met de

Europeesrechtelijke kaders omtrent staatssteun. Op basis van het Europees recht worden, ter voorkoming van oneerlijke concurrentie, grenzen gesteld aan de maximaal te verlenen steun aan ondernemingen. Alleen wanneer een subsidie steun aan een onderneming in de zin van het Europese recht betreft, is er mogelijk sprake van ongeoorloofde staatssteun. Het begrip 'onderneming' dient in het EG-recht ruim opgevat te worden. In de jurisprudentie van het Europese Hof is het begrip 'onderneming' als volgt omschreven:

'iedere eenheid die een economische activiteit uitoefent, ongeacht haar rechtsvorm en de wijze waarop zij wordt gefinancierd'. Onder een 'economische activiteit' moet men verstaan: 'het aanbieden van goederen of diensten op de markt.' 'Ongeacht haar rechtsvorm' houdt in dat bijvoorbeeld ook stichtingen 'ondernemingen' in de zin van het EG-recht kunnen zijn. Het feit dat het om een eenheid zonder winst oogmerk gaat, vormt geen garantie dat het niet om een 'onderneming' in de zin van het EG-recht gaat.

In het kader van het Waddenfonds zijn diverse Europese kaders met betrekking tot staatssteun van belang. Hoofdstuk 2 geeft voorwaarden waaronder een lagere overheid of niet-gouvernementele organisatie volgens Europees recht niet als onderneming wordt gezien. Als aan deze voorwaarden is voldaan, is er van (ongeoorloofde) staatssteun dus ook geen sprake. Dit hoofdstuk is ook van toepassing op subsidieaanvragen van natuurlijke personen.

De hoofdstukken 3 tot en met 5 zien op aanvragen ten behoeve van activiteiten die door ondernemingen worden uitgevoerd. Met de Verordening (EG) nr. 800/2008, Pb L 214/3 van de Europese Commissie van 6 augustus 2008 zijn bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 VWEU met de gemeenschappelijke markt verenigbaar verklaard (de Algemene groepsvrijstellingsverordening). In de hoofdstukken 4 en 5 zijn de te subsidiëren activiteiten in lijn met deze vrijstellingsverordening omschreven.

Subsidiepercentage

Het op een subsidieaanvraag toe te kennen subsidiebedrag wordt bepaald op een percentage van de subsidiabele kosten. Artikel 1.6 geeft het maximale subsidiepercentage voor een project, toegespitst naar de doelen van het fonds. De subsidie uit het Waddenfonds bedraagt nooit meer dan deze percentages. Bij een project dat meerdere doelen dient, moet de aanvrager de subsidiabele kosten toerekenen naar de verschillende doelen. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van het type aanvrager en project. De voorwaarden waaronder projecten in aanmerking komen voor subsidie zijn daarom deels opgenomen in de hoofdstukken 2 en verder.

Drempelbedrag

Om enige substantie van te subsidiëren activiteiten te bewerkstelligen wordt gewerkt met een drempelbedrag. De subsidiabele kosten moeten tenminste € 200.000 bedragen. Voor lokale vernieuwende projecten moeten de subsidiabele kosten tenminste € 10.000 bedragen.

Artikelsgewijs

Hoofdstuk 1

artikel 1.3 Subsidieprogramma's

Subsidieprogramma's vormen een belangrijk beleidsmatig sturingsinstrument. Er zijn vier thema's waarop deze programma's betrekking kunnen hebben: Natuur en Water, Werelderfgoed, toerisme, recreatie, landschap en cultuurhistorie, Duurzame ontwikkeling havens en energietransitie en Landbouw en Visserij. De subsidieprogramma's geven een omschrijving van de soorten projecten die voor subsidie in aanmerking komen. De programmastructuur waarborgt de samenhang tussen deze projectmatige activiteiten. Per thema kunnen verschillende subsidieprogramma's worden vastgesteld.

artikel 1.4 Bevoegdheid

Deze bepaling kent de bevoegdheid tot subsidieverstrekking toe aan het dagelijks bestuur. Subsidieverstrekking kan uitsluitend plaatsvinden ten behoeve van activiteiten die voldoen aan de doelstellingen van het Waddenfonds, zoals die in het tweede lid zijn omschreven.

artikel 1.5 Vorm van de te verstrekken subsidie

Subsidieverstrekking op basis van deze verordening kent drie verschijningsvormen: de klassieke subsidie, de garantiesubsidie en de kredietsubsidie.

Een subsidie in de vorm van een krediet wordt verstrekt onder de opschortende voorwaarde dat er een overeenkomst tot geldlening gesloten wordt tussen de subsidieontvanger en het dagelijks bestuur. De rente die berekend wordt over het krediet zal veelal laagrentend zijn. Het dagelijks bestuur kan bepalen dat de subsidieontvanger het recht van pand of hypotheek verstrekt als zekerheidsstelling voor het verstrekte krediet.

Het dagelijks bestuur staat, wanneer zij een subsidie in de vorm van een garantie verstrekt, garant voor de subsidieontvanger. De garantie kan door de bank worden ingeroepen als een vooraf beschreven omstandigheid zicht voordoet. De subsidie in de vorm van een garantie wordt net als de subsidie in de vorm van een krediet verstrekt onder de opschortende voorwaarde dat er een overeenkomst wordt gesloten.

artikel 1.6 Hoogte van de subsidie

De subsidie uit het Waddenfonds bedraagt maximaal 90% van de subsidiabele kosten. Een subsidieaanvrager kan voor het niet gesubsidieerde deel van de kosten elders financiering zoeken (indien staatssteunaspecten daaraan niet in de weg staan). Voor het verlenen van subsidies voor projecten die het in onderdeel c. van artikel 2, tweede lid, van de verordening geformuleerde doel dienen, ligt de maximale bijdrage uit het Waddenfonds op 40% van de subsidiabele kosten. Omdat de subsidiepercentages voor de diverse doelen verschillen, is het nodig dat de aanvrager de projectkosten toerekent aan de doelen waaraan wordt bijgedragen. Indien de subsidie uit het Waddenfonds in verband met staatssteunaspecten lager moet worden vastgesteld dan de maximumpercentages, zal de subsidieaanvrager vanzelfsprekend een groter deel van de projectkosten zelf moeten financieren.

De subsidie voor economische activiteiten kan nooit hoger zijn dan hetgeen binnen de staatssteun-regelgeving is toegestaan. Indien voor economische activiteiten krachtens de algemene groepsvrijstellingsverordening, zoals opgenomen in deel B, een lager maximum percentage geldt dan bepaald onder lid 1 en lid 2 hiervoor, dan prevaleert derhalve het laagste percentage

artikel 1.7 Cumulatie

Wanneer er naast het Waddenfonds ook door andere overheden voor dezelfde activiteit subsidie wordt verstrekt, is er sprake van cumulatie. Dit kan gevolgen hebben voor de hoogte van de subsidie uit het Waddenfonds. In het geval de subsidieontvanger een onderneming naar EG-recht is, kan het totaal aan subsidies voor economische activiteiten niet hoger zijn dan maximaal op grond van de Europese staatssteunregels mag worden verstrekt.

artikel 1.8 Subsidiabele kosten

Het eerste hoofdstuk bevat uitsluitend algemene bepalingen. De hier opgenomen bepalingen met betrekking tot de subsidiabele kosten zijn dan ook van toepassing op alle soorten projecten. Welke categorieën kosten tot de subsidiabele kosten gerekend worden, zal echter kunnen verschillen per type project. Het bepaalde in de delen A en B is derhalve aanvullend op dit meer algemene artikel. Het is mogelijk dat voor specifieke activiteiten specifieke bepalingen of beperkingen gelden.

Voor kosten die in redelijkheid niet als noodzakelijk kunnen worden beschouwd, wordt geen subsidie verleend. Ingevolge artikel 4:46, derde lid, Awb blijven deze kosten bij de subsidievaststelling buiten beschouwing. Dit artikel kan een rol spelen bij constructies waarbij door een derde aan de subsidieontvanger onevenredige kosten in rekening worden gebracht. Bij afschrijving is uit de aard der zaak geen sprake van betaalde

kosten, vandaar dat expliciet wordt genoemd dat het bij de subsidiabele kosten ook om afschrijvingskosten kan gaan. Ook kosten voor eigen arbeid zijn wel gemaakte, maar geen betaalde kosten.

Indien loonkosten subsidiabel zijn, worden ze berekend op de wijze omschreven in het derde lid. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen een berekeningssystematiek voor medewerkers in loondienst (personeelskosten) en een jaarlijks vast te stellen tarief voor eigen arbeid (niet-verloning, bijvoorbeeld bij zzp-ers of DGA's). Bij toepassing van lid 3, in mindering brengen opbrengsten, op projecten waarvoor geen verleningsbeschikking wordt afgegeven, maar waarbij direct de vaststelling wordt gedaan, geldt dat eventuele opbrengsten op basis van de raming bij de aanvraag naar rato worden betrokken bij de vast te stellen subsidie.

Kosten zijn subsidiabel indien deze zijn toe te rekenen aan het project. Met de bepalingen in lid c, sub a en sub b, wordt de periode afgebakend waarin kosten subsidiabel zijn. Bepalend is het moment waarop kosten zijn 'gemaakt', oftewel waarop de subsidiabele activiteit is uitgevoerd (los van betaalmoment).

Onder lid 4 sub c worden onder andere bedoeld kosten die door de subsidieontvanger kunnen worden teruggevorderd op grond van de Wet op het BTW-compensatiefonds, de Wet op de Omzetbelasting 1968, of op grond van enig andere voorziening.

artikel 1.9 Subsidieplafonds

Op grond van deze bepaling kan het dagelijks bestuur subsidieplafonds vaststellen. Onder een subsidieplafond wordt verstaan het bedrag dat gedurende een bepaald tijdvak ten hoogste beschikbaar is voor de verstrekking van subsidies krachtens een bepaald wettelijk voorschrift. De bepaling laat de mogelijkheid open dat het dagelijks bestuur deelplafonds vaststelt, bijvoorbeeld ten behoeve van bepaalde doelstellingen van het Waddenfonds of bepaalde categorieën van aanvragers of activiteiten. Een subsidie wordt geweigerd voor zover door verstrekking van de subsidie het subsidieplafond zou worden overschreden.

Er wordt een deel van het jaarlijks beschikbare budget gereserveerd voor projecten die passen binnen het Budget lokale innovaties, als bedoeld in artikel 1.11.

artikel 1.10 Drempelbedrag

Het subsidiëren van veel kleine projecten leidt relatief gezien tot hoge uitvoeringskosten van het fonds. Daarom is een drempelbedrag ingesteld voor subsidieaanvragen. In beginsel komen alleen aanvragen waarvan de subsidiabele kosten ten minste € 200.000 bedragen in aanmerking voor subsidie. Projecten waarvan de subsidiabele

kosten ten minste € 10.000, maar minder dan € 200.000 bedragen komen alleen in aanmerking voor subsidie uit het gereserveerde Budget lokale innovaties.

artikel 1.11 Budget lokale innovaties

Jaarlijks wordt een bedrag gereserveerd voor projecten waarvan de subsidiabele kosten ten minste € 10.000 bedragen, maar minder dan € 200.000. In aanvulling op de toetsingscriteria die zijn genoemd in artikel 1.16 moet de aanpak of het resultaat van het project dat voor subsidie in aanmerking wil komen nieuw zijn voor het betreffende gebied of een vernieuwende uitbreiding van of aanvulling op een bestaand initiatief. Dit wordt uitgelegd als dat de activiteiten innovatief moeten zijn in de zin van nieuwe aanpak, technologie, producten en/of instrumenten, of dat de organisatievormen, -structuren en/of samenwerkingsverbanden vernieuwend zijn voor het Waddengebied. Onder vernieuwende uitbreiding of aanvulling wordt tevens inbegrepen het toepassen van innovaties gedaan op één plek in het Waddengebied, op andere plaatsen in het Waddengebied. Daarnaast is de duurzame bijdrage aan het Waddengebied meer uitgewerkt in vier benoemde aspecten.

artikel 1.12 Aanvraag

In het aanvraagformulier wordt vermeld welke bescheiden met het formulier moeten worden meegezonden. Daaronder is in ieder geval een projectplan. Het is van belang dat uit het projectplan blijkt dat het project goed is doordacht en is uitgewerkt naar aansluiting op de doelstellingen van het Waddenfonds. Dit komt onder meer tot uitdrukking in een heldere projectdoelstelling, een omschrijving van de verwachte technische knelpunten en risico's, de voorgestelde aanpak, de fasering van het ontwikkelingsproject, de expertise van de projectbemensing en een duidelijke omschrijving van de noodzakelijke randvoorwaarden voor en de uiteindelijke perspectieven van het project. Bij het projectplan hoort een gespecificeerde begroting, waaruit de projectkosten duidelijk worden, alsmede een onderbouwing van de financiering van het project. In geval van een samenwerkingsverband moet de aanvraag ook vergezeld gaan van de overeenkomst, waarin de samenwerking is geregeld. Gedacht moet worden aan onderwerpen als de deelnemers in het samenwerkingsverband, de doelstelling van de samenwerking, de wijze van samenwerking tussen de verschillende deelnemers, de duur van de samenwerking, de rechtgebende op de projectresultaten, de verdeling van kosten en risico's en de verdeling van de subsidie over de deelnemers. In geval van een samenwerkingsverband gelden alle deelnemers in het verband als aanvrager en – indien subsidie wordt verleend – subsidieontvanger. Ingevolge het vierde lid dient één der deelnemers in het

samenwerkingsverband mede namens de andere deelnemers aanvraag in. Dat impliceert, dat bij de aanvraag machtigingen van de andere deelnemers moeten zijn gevoegd. Ook de uitbetaling van voorschotten en de procedure betreffende de subsidievaststelling lopen via deze zogenaamde penvoerder. De machtiging tot het indienen van de aanvraag kan ook in bovenbedoelde overeenkomst worden geregeld. Indien de subsidieaanvrager deel uitmaakt van een groter verband, zoals een concern, is het denkbaar dat, naast informatie over de aanvrager zelf, ook informatie over dit grotere verband noodzakelijk is voor het beoordelen van de aanvraag. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat de zeggenschap over de aanvrager niet bij hemzelf berust, maar elders in het verband. Ook is het mogelijk dat het kapitaal van het concern niet bij de aanvrager ligt. Om de kans op verzilveren van een eventuele vordering uit hoofde van de subsidie te vergroten zal het Waddenfonds dan ook verhaal nodig hebben op de eenheid waar dat kapitaal zich bevindt. In deze situaties kan de subsidieaanvrager worden verzocht om bijvoorbeeld zekerheidstellingen door het grotere verband waarvan hij deel uitmaakt (of onderdelen daarvan).

artikel 1.13 Verdeelsystematiek

Uitgangspunt is dat de aanvragen worden beoordeeld in volgorde van ontvangst. De dag van ontvangst is de dag waarop de aanvraag compleet is ontvangen. In een subsidieprogramma kan het dagelijks bestuur besluiten dat, in afwijking van dit uitgangspunt, de verdeling plaatsvindt op basis van een kwalitatieve vergelijking van projecten.

artikel 1.14

Uitgangspunt is dat op een aanvraag binnen dertien weken na ontvangst wordt beslist. In een subsidieprogramma kan een andere beslistermijn worden opgenomen. Als de beschikking niet binnen die termijn kan worden genomen, stelt het dagelijks bestuur de aanvrager daarvan in kennis en noemt daarbij een zo kort mogelijke termijn waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien (artikel 4:14, eerste lid, Awb).

Indien de te verlenen subsidie de in de Algemene groepsvrijstellingsverordening genoemde drempelbedragen overschrijdt, kan de subsidie slechts worden verleend onder de opschortende voorwaarde dat de Europese Commissie hieraan haar goedkeuring verleent.

artikelen 1.15 en 1.16

In de verordening is een onderscheid gemaakt in weigeringsgronden en toetsingscriteria. In de eerste plaats wordt een aanvraag getoetst aan de weigeringsgronden van artikel 1.15. Is één van deze weigeringsgronden van toepassing dan moet de aanvraag worden afgewezen. Een nadere

toetsing aan de criteria die zijn opgenomen in artikel 1.16 is dan niet nodig.

Met de weigeringsgrond onder c is niet bedoeld het ‘eenmalig beheer’, zoals genoemd in het programmadocument. Hiermee wordt bedoeld dat ‘eenmalig beheer’ (het voor een eerste keer beheerbaar maken) wel onderdeel van een project kan uitmaken.

Als een aanvraag evident niet bijdraagt aan één van de doelstellingen van het Waddenfonds dan is subsidieverstrekking niet aan de orde. De aanvraag moet dan worden afgewezen. Er is een viertal toetsingscriteria geformuleerd, waarbij de aanvraag aan alle criteria moet voldoen.

artikelen 1.17 tot en met 1.22

Het is om verschillende redenen noodzakelijk dat aan de subsidieontvanger een aantal verplichtingen kan worden opgelegd. De overheid kan de doelstellingen van haar subsidiebeleid – het stimuleren of mogelijk maken van bepaalde, om welke redenen dan ook wenselijk geachte, activiteiten – in veel gevallen slechts realiseren indien zij over de mogelijkheid beschikt nadere eisen te stellen aan vorm en inhoud van de activiteiten waaraan zij een financiële bijdrage levert. Daarnaast dient zij te beschikken over mogelijkheden om een doelmatige en rechtmatige aanwending van subsidiegelden te verzekeren. Derhalve voorziet artikel 4:38 Awb in algemene zin in de bevoegdheid om aan de ontvanger verplichtingen op te leggen die strekken tot verwezenlijking van het doel van de subsidie. Het staat de subsidieontvanger in beginsel vrij van de gesubsidieerde activiteit af te zien en daarmee zijn aanspraak op financiële middelen op te geven. In die zin verplicht de subsidieverlening tot niets. Maar het normale geval is uiteraard dat de ontvanger juist wel aanspraak maakt op financiële middelen, en zolang dat het geval is, vloeien uit de subsidieverlening wel degelijk verplichtingen voort. Het is in deze zin dat het gehanteerde begrip “verplichtingen van de subsidieontvanger” moet worden verstaan.

Enkele verplichtingen van de subsidieontvanger vloeien rechtstreeks uit de Awb zelf voort, bijvoorbeeld de verplichtingen, genoemd in artikel 4:45 over rekening en verantwoording. Er kunnen ook verplichtingen zijn neergelegd in het wettelijk voorschrift waarop de subsidie berust, hetzij in voorschriften verbonden aan de beschikking tot subsidieverlening. De artikelen 1.17 tot en met 1.22 voorzien hier in. Zo moet het project starten binnen de in de beschikking tot subsidieverlening genoemde termijn en uiterlijk gereed zijn op het in deze beschikking opgenomen tijdstip. Ontheffing van deze verplichtingen is mogelijk. Ook dient de subsidieontvanger op verzoek mee te werken aan het

openbaar maken van gegevens en resultaten van het project of meewerken aan evaluatieonderzoek.

Zolang de subsidie niet is vastgesteld kan het dagelijks bestuur, met toepassing van artikel 4:48 Awb, de subsidieverlening intrekken of ten nadele van de subsidie-ontvanger wijzigen, indien de activiteiten waarvoor subsidie is verleend niet of niet geheel hebben plaatsgevonden of zullen plaatsvinden, de subsidie-ontvanger niet heeft voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen, de subsidie-ontvanger onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag tot subsidieverlening zou hebben geleid of de subsidieverlening anderszins onjuist was en de subsidie-ontvanger dit wist of behoorde te weten. Met het oog daarop is een meldingsplicht voor de subsidieontvanger opgenomen.

De subsidieontvanger is verplicht om te melden dat zich omstandigheden voordoen waardoor aannemelijk is dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verstrekt niet, niet tijdig of niet geheel zullen worden verricht, of niet, niet tijdig of niet geheel aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen zal worden voldaan. Meer specifiek dient de subsidieontvanger melding te maken van de indiening bij de rechtbank van een verzoek tot surseance van betaling, tot faillietverklaring of het voornemen tot ontbinding van de rechtspersoon. Ook andere omstandigheden die voor de subsidieverlening van belang kunnen zijn moeten worden gemeld.

Het spreekt voor zich dat de subsidieontvanger een ordentelijke en transparante administratie moet voeren. Uit de administratie moet op ieder moment zijn af te leiden hoe het met de voortgang van het project staat.

Een voorbeeld van een doelgerichte verplichting onder artikel 1.21 is het bepalen van een instandhoudingsperiode bij een (fysieke) investering.

Sanctionering

Met toepassing van afdeling 4.2.6 Awb kan de subsidie vaststelling worden ingetrokken of ten nadele van de subsidie-ontvanger worden gewijzigd, indien daartoe afdoende aanleiding is.

artikel 1.23 Voorschotverlening

Dit artikel voorziet in de mogelijkheid van voorschotten op de subsidie. Indien de subsidie direct wordt vastgesteld, zoals dat bij bedragen van ten hoogste € 25.000 mogelijk is, wordt het subsidiebedrag in één keer betaald. In het eerste lid is bepaald dat een voorschot wordt verstrekt op een subsidie terzake waarvan een verlenings-

beschikking geldt. Dat impliceert dat, zolang aan een subsidieverlening een opschortende voorwaarde verbonden is, geen voorschotten worden verstrekt.

artikelen 1.24 tot en met 1.26

Deze bepalingen hebben betrekking op de verantwoording van de subsidie. Voor de verantwoording is grotendeels aansluiting gezocht bij het Kader financieel beheer rijkssubsidies (hierna: Rijkssubsidiekader), waarmee een aanmerkelijke reductie van administratieve lasten wordt nagestreefd. Normaal gesproken wordt eerst een besluit tot subsidieverlening genomen, gevolgd door een besluit tot subsidievaststelling zodra de activiteit is uitgevoerd.

Indien de subsidie ten hoogste € 25.000 bedraagt wordt de subsidie in beginsel direct vastgesteld. Dat betekent dat er geen besluit tot subsidieverlening meer wordt genomen. Een besluit tot subsidieverlening wordt wel genomen indien de subsidie onder voorwaarden wordt verleend of het dagelijks bestuur dat met het oog op het opleggen van verplichtingen noodzakelijk acht.

artikel 1.27 Vermogensvorming

Artikel 4:41 Awb bepaalt dat de subsidieontvanger in een aantal gevallen een vergoeding verschuldigd is aan het bestuursorgaan indien de subsidie bij de ontvanger heeft geleid tot vermogensvorming. De vergoedingsplicht ontstaat vanzelfsprekend slechts indien er een causaal verband bestaat tussen de subsidieverlening en de vermogensvorming. Er moet een vermogenstoename hebben plaatsgevonden waarvan vaststaat dat deze niet zou hebben plaatsgevonden indien de subsidie niet zou zijn verleend. De voorzienbaarheid van de vermogenstoename is daarbij niet van belang; het gaat juist om een vermogenstoename die met de subsidieverlening niet werd beoogd. De Algemene wet bestuursrecht eist niet dat steeds een volledige vergoeding wordt verlangd. Het bestuursorgaan kan ook volstaan met een gedeeltelijke vergoeding of zelfs geheel van het verlangen van een vergoeding afzien. De verordening voorziet hier in.

artikel 1.28 Wettelijke rente

De Awb biedt de mogelijkheid tot het terugvorderen van ten onrechte betaalde subsidie of voorschotten. Dit artikel voegt daaraan toe dat over het door de subsidieontvanger teveel ontvangen bedrag de wettelijke rente wordt berekend.

Deel A: hoofdstuk 2

Hoofdstuk 2 ziet op aanvragen voor niet-economische activiteiten. Op aanvragen voor economi-

sche activiteiten is deel B (hoofdstukken 3 tot en met 5) van toepassing.

Artikel 2.2

Met een passende aanbestedingsprocedure in lid 2, sub c, is beoogd transparante marktwerking na te streven. Onder de bepaling wordt verstaan dat subsidieontvangers een eigen inkoopbeleid moeten naleven, als dat voor de betreffende ontvanger is vastgelegd. Dit is bijvoorbeeld bij overheden veelal het geval. Indien er geen eigen inkoopbeleid van kracht is, dient de subsidieontvanger het inkoopbeleid van de provincie Fryslân na te leven.

Artikel 2.3 Subsidiabele kosten

De verschillende categorieën subsidiabele kosten kunnen als volgt worden toegelicht:

Onderdeel a

Uitsluitend de (loon)kosten voor personeel dat rechtstreeks productieve arbeid verricht ten behoeve van een project, vallen onder de subsidiabele kosten. De loonkosten worden berekend op de wijze omschreven in artikel 1.8, tweede lid. Reis- en verblijfskosten van bij het project betrokken personeel, alsmede overige personeelsgerelateerde kosten kunnen opgevoerd worden onder de opslag voor algemene kosten (onderdeel g). Onder verbruikte materialen worden stoffen verstaan, die bestemd zijn voor eenmalig gebruik ten behoeve van het project en die na be- of verwerking geen zelfstandige zaak meer zijn. Hulpmiddelen zijn zelfstandige zaken die speciaal voor het project worden aangeschaft, niet langer dan gedurende het project worden gebruikt en na afloop van het project niet meer bruikbaar zijn. Hierbij valt bij voorbeeld te denken aan proefmatrijzen.

Onderdeel b

De kosten van nieuw aangeschafte materialen en hulpmiddelen zijn subsidiabel.

Onderdeel c

Worden voor een project tweedehands materialen aangeschaft, dan kunnen de kosten hiervan opgevoerd worden als subsidiabele kosten indien de verkoper een verklaring afgeeft waarin de herkomst is vermeld en wordt bevestigd dat het in geen geval de voorbije zeven jaar met behulp van nationale of communautaire subsidies is aangekocht. De prijs mag niet hoger zijn dan de marktwaarde en is in ieder geval lager dan de aanschafprijs voor soortgelijk nieuw materiaal. De technische eisen van het materiaal dienen in overeenstemming te zijn met de eisen die er in het kader van het project aan mogen worden gesteld evenals met de geldende normen en standaarden.

Onderdeel d

Duurzame kapitaalgoederen zijn bijvoorbeeld machines en apparatuur, grond wordt hiertoe niet gerekend. Van door middel van koop, of een voor deze regeling daarmee gelijk te stellen rechtsfiguur zoals 'financial lease', aangeschafte duurzame kapitaalgoederen dient de aanvrager economisch eigenaar te zijn en deze goederen te activeren. De afschrijvingskosten van geactiveerde duurzame kapitaalgoederen zijn subsidieabel. Voor het bepalen van de afschrijvingskosten dient zoveel mogelijk aansluiting gezocht te worden bij de door de fiscus geaccepteerde afschrijvingstermijnen, met uitzondering van mogelijkheden tot vervroegde afschrijving en vermogenskosten. Geactiveerde 'financial lease'-termijnen bevatten bijvoorbeeld vermogenskosten. De subsidieaanvrager dient te voorzien in een onderbouwde berekening van deze vermogenskosten. Waar fiscaal geaccepteerde afschrijvingstermijnen niet voorhanden zijn, geeft de subsidieaanvrager een onderbouwde berekening van de afschrijvingskosten. Het dagelijks bestuur kan bij de vaststelling van deze kosten aansluiting zoeken bij wat de fiscus in dergelijke gevallen acceptabel vindt, en hanteert in de regel als maximum de kosten van lineaire afschrijving gebaseerd op historische kosten en economische levensduur. De kosten van niet-aangeschafte duurzame kapitaalgoederen bestaan uit bijvoorbeeld de huurkosten of 'operational lease'-termijnen over de betreffende machines.

Kosten van duurzame kapitaalgoederen worden toegerekend aan een project naar evenredigheid van de tijd gedurende welke de machines worden gebruikt voor het project en gerelateerd aan de normale bezetting, op basis van een controleerbare registratie. Met 'normale bezetting' wordt bedoeld het aantal prestatie-eenheden (draaiuren/producten) dat de desbetreffende machines en apparatuur volgens een realistische inschatting van het management van de onderneming over de totale levensduur van het object gemiddeld jaarlijks levert. Wordt een machine uitsluitend gebruikt ten behoeve van het project, dan bestaat er vanzelfsprekend geen noodzaak tot een evenredige tijdstoerekening. Wordt een machine echter ook gebruikt buiten het project om, dan is wel een tijdregistratie nodig om te kunnen bepalen welk deel van de kosten aan het gebruik voor het project mogen worden toegerekend.

Onderdeel e

Grond wordt wel gebruikt voor - maar niet verbruikt - in een productieproces. Een uitgave voor aanschaf van grond (te onderscheiden van huur en pacht) is in wezen geen kostenpost maar een uitgave voor een aanschaf met risico van waardeverandering. In de praktijk wordt de

waardeverandering gezien als kans op waardevermeerdering waarbij de uitgave weer vrij komt bij verkoop. Dit bijzondere karakter van grond komt ook naar voren in het feit dat men over grond niet afschrijft en grond dus ook niet kan vallen onder de in onderdeel d genoemde afschrijvingsbenadering voor de toerekening van de kosten van aangeschafte duurzame kapitaalgoederen.

Gezien het bijzondere karakter van grond lijkt het, teruggrijpend op artikel 1.8, eerste lid, redelijk om uitgaven in verband met de aanschaf van grond niet als noodzakelijke kosten te zien omdat de uitgaven in wezen geen kostenpost zijn. Daarmee zouden alle uitgaven voor aanschaf van grond niet subsidieabel zijn. Voor uitgaven voor activiteiten gericht op het vergroten en versterken van natuur- en landschapswaarden in het Waddengebied (artikel 1.2, eerste lid, onderdeel a), behoeft dit nuancering. Veelal is geen sprake van een productieproces, maar wordt de grond langjarig voor natuur en landschap ingezet waardoor een uitgave voor grond niet meer vrij komt of slechts in de niet-afzienbare toekomst weer vrij komt. De uitgave krijgt daarmee alsnog het karakter van een kostenpost. Verder beslaat grond voor deze projecten vaak een zeer aanzienlijk deel van de benodigde middelen. Door de zeer beperkte rendabele commerciële exploitatie voor dergelijke projecten komt kapitaal voor deze projecten niet zonder meer via de markt beschikbaar. Het onderhavige doel zou kunnen worden gefrustreerd als kosten voor grond niet subsidieabel zouden zijn. Het bovenstaande overwegende worden onder kosten van grond begrepen:

- kosten van aangeschafte grond voor zover deze kosten worden gemaakt binnen een project dat geheel of in hoofdzaak is gericht op het doel genoemd in artikel 1.2, eerste lid, onderdeel a. De waarde van de grond dient gebaseerd te zijn op een taxatierapport van een erkend taxateur. Bij een waarde boven de € 500.000 dient een tweede taxatie plaats te vinden en wordt de hoogte van de subsidieabele kosten van de aan te schaffen grond bepaald door het gemiddelde van de twee taxatierapporten;
- kosten voor niet-aangeschafte grond, zoals bijvoorbeeld de huur of 'operational lease'-termijnen.

Onderdeel f

Indien een deel van de activiteiten van het project wordt uitbesteed, kunnen uiteraard ook de aan derden verschuldigde kosten aan het project worden toegerekend. Werkzaamheden dienen gegund te worden conform aanbestedingsprocedure; zie de toelichting op artikel 2.2 (tweede lid, onderdeel c).

Deel B: hoofdstuk 3 tot en met hoofdstuk 5

Uitgegeven op 11 oktober 2012.

Hoofdstukken 3 tot en met 5 zien op aanvragen voor economische activiteiten, projecten door ondernemingen. Een onderneming is gedefinieerd als iedere eenheid, ongeacht haar rechtsvorm en de wijze waarop zij wordt gefinancierd, die een economische activiteit uitoefent. Onder een economische activiteit moet men verstaan: het aanbieden van goederen of diensten op de markt.

Namens het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Waddenfonds

J.C. Bekius, secretaris a.i.

Kennisinstellingen nemen in deze vaak een bijzonder plaats in. Voor zover een kennisinstelling onderzoek verricht als een economische activiteit (bijvoorbeeld contractonderzoek), kwalificeert de kennisinstelling als onderneming. Dergelijke activiteiten in een subsidieaanvraag worden dan aan 'deel B' getoetst. Voor zover een kennisinstelling onderzoek verricht binnen de publieke taak, geldt dat als niet-economische activiteit en wordt een aanvraag getoetst aan 'deel A'.

Met de Verordening (EG) nr. 800/2008, Pb L 214/3 van de Europese Commissie van 6 augustus 2008 zijn bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) met de gemeenschappelijke markt verenigbaar verklaard (de Algemene groepsvrijstellingsverordening). In de hoofdstukken 4 en 5 zijn de te subsidiëren activiteiten in lijn met deze Algemene groepsvrijstellingsverordening omschreven.

Hoofdstuk 6**Artikel 6.1 Afwijkingsbevoegdheid**

Het dagelijks bestuur is bevoegd om af te wijken van artikelen in deze verordening. Afwijkingen zijn alleen toegestaan als de subsidievoorwaarden of de subsidieverplichtingen strijdig zijn met de subsidievoorwaarden of subsidieverplichtingen van andere subsidie verstrekkende overheden. Het dagelijks bestuur is eveneens bevoegd om af te wijken van artikelen in deze verordening indien zij goedkeuring vraagt aan de Europese Commissie om een subsidie te kunnen verlenen, of daartoe een kennisgeving doet.

Artikel 6.3 Toezichthouders

Het dagelijks bestuur kan toezichthouders aanwijzen. Deze personen kunnen bij de subsidieontvanger langskomen om te controleren of de activiteit wordt uitgevoerd en of de subsidieontvanger de aan de subsidie verbonden verplichtingen naleeft.